

ANALIZA PRORAČUNA I STRATEGIJA RAZVOJA GRADA SPLITA

Puškaric, Anamarija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:360368>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-12**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Anamarija Puškarić

**ANALIZA PRORAČUNA I STRATEGIJA RAZVOJA GRADA
SPLITA**

Završni rad

Osijek, 2021.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Anamarija Puškarić

**ANALIZA PRORAČUNA I STRATEGIJA RAZVOJA GRADA
SPLITA**

Završni rad

Kolegij: Lokalne financije

JMBAG: 0010225424

E-mail: apuskaric@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Domagoj Karačić

Osijek, 2021.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate Study of Financial management

Anamarija Puškarić

**A BUDGET ANALYSIS AND DEVELOPMENT STRATEGY OF
THE CITY SPLIT**

Final paper

Osijek, 2021.

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Anamarija Puškarić

JMBAG: 0010225424

OIB: 20903170655

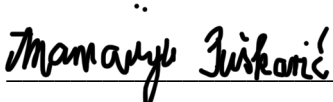
e-mail za kontakt: anamarijap44@gmail.com

Naziv studija: Financijski menadžment

Naslov rada: Analiza proračuna i strategija razvoja Grada Splita

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv.prof.dr.sc. Domagoj Karačić

U Osijeku, 19. kolovoza 2021. godine

Potpis _____

Analiza proračuna i strategija razvoja grada Splita

SAŽETAK

Tema ovog završnog rada odnosi se na prikaz proračuna Grada Splita kao jedinice lokalne samouprave prema ekonomskoj klasifikaciji za razdoblje 2018.-2020. godine. te također analiza i ocjena uspješnosti strategije razvoja Urbane aglomeracije Split za razdoblje 2015.-2020. godine. Uz već gore prikazano, napravljen je presjek upravno-teritorijalnog ustroja jedinica Republike Hrvatske te također povijest Grada Splita uz opće informacije važne za razumijevanje i praćenje samog proračuna. Unutar ovog poglavlja analizirat će se trenutno stanje te napraviti SWOT analiza potreba i potencijala navedene aglomeracije. Rasprava kao jedan od glavnih dijelova ovog rada obuhvatit će cjelokupan rad kroz subjektivan komentar autora uz prihvaćanje ili odbijanje hipoteza navedenih u samoj metodologiji rada. Potencijali grada Splita nisu svakako u potpunosti iskorišteni, ali uz važne projekte i doprinose EU fondova potpomognut je rad i ubrzan razvoj grada Splita koji na ovakav način doprinosi bolje usluge i iskustvo svim posjetiteljima te ono najvažnije, potpuniju i bolju kvalitetu života stanovnika Grada Splita.

Ključne riječi: proračun, strategija razvoja, lokalna samouprava, urbana aglomeracija

A budget analysis and development strategy of the city Split

ABSTRACT

The topic of this final paper refers to the presentation of the budget of the City of Split as a unit of local self-government according to the economic classification for the period 2018-2020. years. and the analysis and evaluation of the success of the development strategy of the Urban Agglomeration Split for the period 2015-2020. years. In addition to the above, a cross-section of the administrative-territorial structure of the units of the Republic of Croatia was made, as well as the history of the City of Split with general information important for understanding and monitoring the budget itself. Within this chapter, the current situation will be analyzed, and a SWOT analysis of the needs and potential of this agglomeration will be made. The discussion as one of the main parts of this paper will include the entire paper through the subjective comment of the author with the acceptance or rejection of the hypotheses listed in the methodology of the paper. The potentials of the city of Split are certainly not fully used, but with important projects and contributions of EU funds supported the work and accelerated development of the city of Split, which in this way contributes to better services and experience with all visitors and most importantly, more complete and better quality of life.

Keywords: budget, development strategy, local government, urban agglomeration

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Metodologija rada	2
3. Upravno-teritorijalni ustroj lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj	3
3.1. Povijesni pregled i opće informacije grada Splita	4
4. Strategija razvoja urbane aglomeracije Split	7
4.1. Analiza stanja Urbane aglomeracije Split	9
4.2. Prednosti i prilike razvoja Urbane aglomeracije Split	12
5. Proračun grada Splita za razdoblje 2018.-2020. godine	14
5.1. Prihodi i primici grada Splita 2018.-2020. godine	15
5.2. Rashodi i izdaci Grada Splita 2018.-2020. godine	17
5.3. Financijski rezultat i perspektive proračuna grada Splita.....	20
6. Rasprava	22
7. Zaključak	24
Literatura	25
Popis slika	26
Popis tablica	27

1. Uvod

Istraživanje o proračunu i njegovim stavkama pruža uvid kako poduzeće odnosno u ovom slučaju Grad Split raspolaže svojim financijama. Jesu li fluktuacije prihoda i rashoda kvalitetno opravdane ili nisu, pruža se odgovor promatrajući financijski rezultat prihoda i rashoda. Grad Split kao najveći grad Dalmacije i drugi najveći grad Republike Hrvatske zahtijeva plan koji će sadržavati bitne strategije njegova razvitka i održavanja. Takav plan sadržan je u dokumentu pod nazivom strategija razvoja Urbane aglomeracije Split. Grad Split kao samostalna jedinica lokalne samouprave nema svoj zasebni strateški plan razvoja, iako je u on u planu izrade za razdoblje 2020.-2030. godine. U narednim poglavljima ovog završnog rada riječi će biti o različitim sferama proračuna kao važnoga financijskog akta gdje se susrećemo s osnovnim odrednicama proračuna, njegovom definicijom, stavkama, klasifikacijama i tomu sličnome.

Cilj ovog rada odnosi se na tablični prikaz proračuna odnosno njegovih prihoda i rashoda kroz ekonomsku klasifikaciju kako bi se utvrdio financijski rezultat čime bi se dobio dublji uvid u financije kojima grad Split raspolaže i u koju svrhu te u konačnici ocjena uspješnosti upravljanja proračunom. Ovaj završni rad za svrhu ima istražiti kako su stavke proračuna grada Splita povezane s njegovim stanovništvom, odnosno kako stanje proračunskog suficita i deficita od pojedinih stavki proračuna ima utjecaj na standard i kvalitetu života stanovnika grada Splita.

2. Metodologija rada

Predmet ovog završnog rada odnosi se na sam proračun grada Splita koji predstavlja administrativno i teritorijalno središte Splitsko – dalmatinske županije. Odabrano vremensko područje odnosi se na najnovije dostupne godine korištene u izvoru Ministarstva financija, a prikazuju proračun za 2018., 2019. te 2020. godinu. Osim analize i prikaza proračuna, drugi dio ovog rada istražiti će strategiju razvoja Urbane aglomeracije Splita do kraja 2020. godine. Ograničenja vezana za ovaj rad u najvećoj mjeri stvara dio koji je vezan za strategiju razvoja grada Splita budući da nema dostupnih podataka za sam grad nego grad i njegovu okolicu, odnosno aglomeraciju. Navedeno ograničenje stvara prepreke u prikazu grada kao samostalne lokalne samouprave.

Tijekom procesa istraživanja korištene su sljedeće znanstvene metode: metoda analize i sinteze kao dvije osnovne metode, statistička metoda, metoda indukcije i dedukcije kao metode u postavljanju zaključaka i pojedinačnih sudova te metoda deskripcije i komparativna metoda. U ovom radu korišteni su izvori kao što su stručne knjige iz knjižnice Ekonomskog fakulteta u Osijeku, internetski izvori poput službenih stranica grada Splita, Ministarstvo financija te slično. Instrumenti korišteni prilikom procesa izrade ovog rada su Računalo, WiFi, office paket te ostali manje važni instrumenti.

Prije samog procesa pisanja završnog rada, postavljene su sljedeće hipoteze:

H1: Prihodovna strana veća je od rashodovne strane zbog toga Grad Split ostvaruje suficit u promatranom razdoblju.

H2: Novi izvori sredstava koriste se za financiranje aktivnosti u svrhu poboljšanja standarda i kvalitete života na području Urbane aglomeracije Split u sklopu strategije razvoja Urbane aglomeracije Split.

3. Upravno-teritorijalni ustroj lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj

Županijska podjela teritorija Republike Hrvatske datira još iz 10. stoljeća kada su spominjale prve županije. Spomenute županije odnosile su se na sljedeće: Zagrebačka, Riječka, Varaždinska, Bjelovarska, Križevačka, Požeška, Virovitička i Srijemska te šest okružja Vojne krajine i grad Rijeka kao samostalna upravna cjelina. Duga povijest postojana županijskog teritorijalnog ustroja je bila prekinuta padom Nezavisne Države Hrvatske te ponovno vraćena 29. prosinca 1992. kada je Sabor izglasao zakon o području županije, gradova i općina. Tim zakonom formirana je 21 županija, 2 kotara, 70 gradova te 419 općina kakve ih i danas poznajemo.

Ukupno 555 jedinica lokalne samouprave ustrojeno je u Republici Hrvatskoj od čega je:

- 428 općina
- 127 gradova
- 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija.

Poseban status ima glavni grad Zagreb kao status grada i županije te je time u Republici Hrvatskoj sveukupno 576 jedinica lokalne i regionalne samouprave. (Državni zavod za statistiku, 2007.)

U nastavku su tablično prikazane brojke županija, okružja, kotara, gradova i općina od 1874. godine pa sve do 2006. kroz određene odabrane godine u Republici Hrvatskoj.

Iz Tablice 1. vidljivo je kako je početkom 2000ih godina upravno – teritorijalno ustrojstvo počelo zaprimati izgled kakav i danas ima. Još od 1992. postojala je 21 županija. Početkom davne 1941. godine u ustrojstvu su se prestajala pojavljivati okružja, a od 1995. nema više niti kotara. Ono što je do današnjeg dana ostalo postojati su gradovi, općine i županije. Okružja i kotara više nema u strukturi upravno-teritorijalnog ustroja Republike Hrvatske.

Tablica 1. Pregled upravno – teritorijalnog ustrojstva RH u razdoblju 1874. – 2006.

Godine	Županije	Okružja	Kotari	Gradovi	Općine
1874.	8	6	90	19	-
1886.	8	14	35	-	88
1941.	22	-	141	30	1006
1952.	-	-	89	7	737

1955.	-	-	27	-	299
1961.	-	-	27	-	244
1962.	-	-	9	-	111
1967.	-	-	8	-	111
1971.	-	-	-	-	105
1981.	-	-	-	-	113
1991.	-	-	-	-	102
1992.	21	-	2	70	419
1995.	20	-	-	75	424
1997.	21	-	-	123	416
2000.	21	-	-	123	423
2006.	21	-	-	127	429

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz Državnog zavoda za statistiku 2007.

Iz Tablice 1. vidljivo je kako je početkom 2000ih godina upravno – teritorijalno ustrojstvo počelo zaprimati izgled kakav i danas ima. Još od 1992. postojala je 21 županija. Početkom davne 1941. godine u ustrojstvu su se prestajala pojavljivati okružja, a od 1995. nema više niti kotara. Ono što je do današnjeg dana ostalo postojati su gradovi, općine i županije. Okružja i kotara više nema u strukturi upravno-teritorijalnog ustroja Republike Hrvatske.

3.1. Povijesni pregled i opće informacije grada Splita

Koncem 1992. godine zakonom o lokalnoj i regionalnoj samoupravi započinje uspostava sustava lokalne samouprave kakvog i danas poznajemo. Tim zakonom uređuje se djelokrug, način rada tijela, ustrojstvo, nadzor na aktima i radom te mnoga druga pitanja. Od 555 jedinica lokalne samouprave, Republika Hrvatska broji i 127 gradova. Među tim gradovima, na drugom mjestu po veličini nalazi se i grad Split. Split predstavlja administrativno i teritorijalno središte Splitsko – dalmatinske županije. Bogata povijest, značajna gospodarska i kulturna scena te razvijen turizam grada Splita karakteriziraju ga kao središta Dalmacije.

Začeci grada Splita datiraju između 3. i 4. stoljeća prije Krista kada je osnovano naselje Aspalathos, neposredno blizu Salone. Kamene sjekire koje su bile pronađene na tom području potvrđuju činjenicu da su Iliri tada bili prvi narod koji je naselio područje tadašnjeg Splita. Godine razvijanja i uspona svjedoče činjenici kako je naselje Aspalathos tada postalo kolonija i glavni grad provincije Dalmacije. Službeni začetak grada Splita definiran je 305. godine kada je i dovršena izgradnja Dioklecijanove palače po naredbi cara Dioklecijana. Te godine naselje Aspalathos prerasta u Spalatum i time dobiva vlastita obilježja kao grad.

Kao drugi najveći grad Republike Hrvatske, grad Split zauzima površinu veličine 79,38km² te popisom stanovništva iz 2011. godine broji 178.102 osobe. (Državni zavod za statistiku, 2011.) U teritorijalni sastav grada Splita uključeno je osam naselja, od kojih je najveće gradsko naselje Split sa ukupnom veličinom teritorija od oko 26,9km². Ostala naselja koja pripadaju prostornom planu grada Splita su: Stobreč, Slatine, Kamen, Žrnovnica, Gornje Sitno, Donje Sitno i Srinjine i prateći akvatorij. Iznad spomenuta naselja vode se kao zasebne cjeline, ali zajedno čine urbanu aglomeraciju. Ustrojstvo urbane aglomeracije Split doneseno je odlukom ministra regionalnog razvoja i fondova Europske unije dana 30. studenoga 2015. godine. Urbana aglomeracija obuhvaća jedinice lokalne samouprave od kojih su: Grad Split, Grad Kaštela, Grad Omiš, Grad Solin, Grad Sinj, Grad Trogir, Općina Dicmo, Općina Dugi Rat, Općina Dugopolje, Općina Klis, Općina Lećevica, Općina Muć i Općina Podstrana.

Prema prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije, područje Grada Splita dijeli se u funkcionalnom smislu na dvije cjeline:

- Obalnu: ovaj dio pokriva otočki i priobalni dio koji čini 61,7% ukupne kopnene površine Grada Splita (naselja Slatine, Split, Stobreč, Kamen i Žrnovnica).
- Zaobalnu: ovaj dio uključuje naselja Srinjine, Sitno Donje i Sitno Gornje koja uključuju površinu od 38,3% kopnene površine Grada Splita. (Prostorni plan uređenja Grada Splita, 1977.)

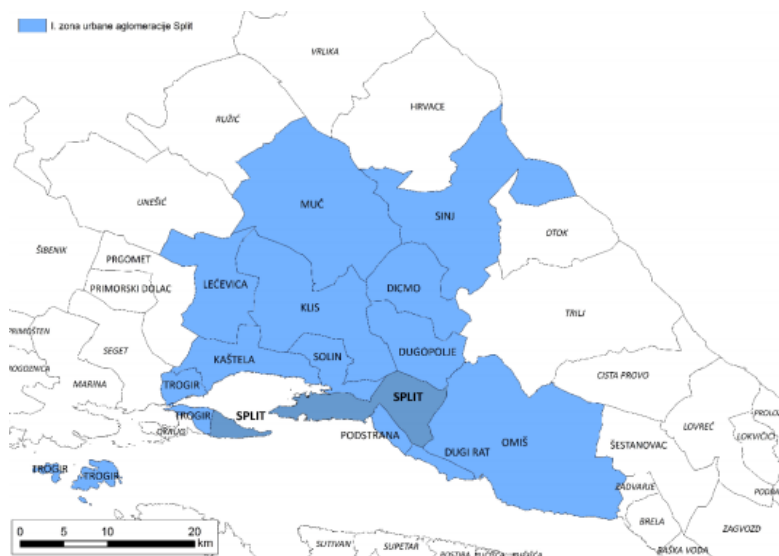
Obilježja grada predstavljaju zastava grb i himna. Zastava Grada Splita plave je boje i pravokutnog oblika. Sadrži stilizirane simbole kao što su zvonik katedrale sv. Dujma te natpis Grada Splita koji je u bijeloj boji. Grb Grada Splita prikazuje pročelje Dioklecijanove palače i zvonika splitske katedrale te je također pravokutnog oblika. U desnom gornjem kutu grba nalazi se štit gdje je smještena ikona zaštitnika grada sveti Dujam. U lijevom kutu smješten je povijesni hrvatski grb u

obliku štita. Originala verzija splitske himne nastala je 30-tih godina 20. stoljeća, a zapisana je od strane Ive Tijardovića i uglazbljena od Jakova Gotovca. Himna je danas poznata pod nazivom Marjane, Marjane dok je u prošlosti njen izvoran naziv glasio „Merjane, Merjane“.

4. Strategija razvoja urbane aglomeracije Split

Aktualni nacrt strategije i razvoja urbane aglomeracije Split smatra se važećim od 2015. do kraja 2020. godine. Trenutno je u izradi strateški plan razvoja grada Splita koji će po prvi puta prikazivati Grad Split kao samostalnu lokalnu jedinicu. Spomenuti plan još uvijek je u izradi i planiran je vijek do 2030. godine. Nositelj projekta odnosno njegove izrade jest sam Grad Split dok je izrađivač strategije Sveučilište u Splitu. Anić (2004) definirao je aglomeraciju kao cjelinu dobivenu nakupljanjem, gomilanjem ili naseljavanjem. Osnovni kriterij koji se mora ispuniti kako bi određeni prostor oko Grada Splita postao njegovom aglomeracijom jest minimalno 30% zaposlenih dnevnih migranata u središtu urbane aglomeracije. Drugi manje važan kriterij koji se ponekad može izostaviti odnosi se na prostorni kontinuitet. Također postoji mogućnost uključivanja i drugih, dodatnih kriterija.

Slika 1. Teritorijalni prostor Urbane aglomeracije Split (Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split)

Izvor: Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split, 2015.

https://www.split.hr/DesktopModules/Bring2mind/DMX/API/Entries/Download?language=hr-HR&Command=Core_Download&EntryId=5727&PortalId=0&fbclid=IwAR2k6yqjpPUtEe-W9JxeYljKz_TbiTIDpTFPFTntA5sYCU9pQJj3ZK3ZbtY (pristupljeno 06.09.2021.)

Područje urbane aglomeracije Splita sastoji se od gradskog središta, odnosno samog Grada Splita te njegovih 13 okolnih jedinica lokalne samouprave, vidi Sliku 1. Granicu na zapadu urbane

aglomeracije čini granica gradova Kaštela i Trogira i Općine Lećevice. Granica na sjeveru definirana je uz državnu granicu s Bosnom i Hercegovinom te Općina Muć. Istočna granica uključuje Grad Omiš i Sinj i općine Dugopolje i Dicmo. Granicu na jugu zaokružuje obala Jadranskog mora gdje se nalaze i općine Dugi Rat i Podstrana i gradovi kao što su Omiš, Split, Trogir, Solin i Kaštela.

Iz Tablice 2. uočljivo je kako Omiš, Sinj i Trogir kao jedinice lokalne samouprave u sastavu Urbane aglomeracije Split ne ispunjavaju kriterij od minimalno 30% dnevnih zaposlenih migranata. Razlog zbog kojeg Grad Trogir pripada spomenutoj aglomeraciji definiran je zakonom o regionalnog razvoju prema kojem se zahtijeva spajanje dvaju ili više urbanih područja u jedno jedinstveno urbano područje. Temeljem tog članka Grad Trogir koji ima više od 10 000 stanovnika ulazi u teritorijalni opseg Urbane aglomeracije Split. Gradovi Omiš i Sinj s udjelom od 24,9% i 22,0% dnevnih zaposlenih migranta također pripadaju Urbanoj aglomeraciji Split zbog snižavanja kriterija gdje je granica sada na 20 do 30% jer navedene gradske sredine pripadaju važnijim naseljima za istraživanje Urbane aglomeracije Split. (Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split)

Tablica 2. Teritorijalni obuhvat Urbane aglomeracije Split u brojevima

Jedinica lokalne samouprave	Broj stanovnika	Površina u km²	Udio dnevnih migranata u %
Dicmo	2802	69,2	49,2
Dugi Rat	7092	10,89	31,6
Dugopolje	3469	63,37	43,7
Kaštela	38667	57,86	35,0
Klis	4801	148,77	49,6
Lećevice	583	87,42	39,8
Muć	3882	222,62	51,5
Omiš	14936	266,41	24,9
Podstrana	9129	11,62	60,6
Sinj	24826	195,48	22,0
Solin	23926	34,34	53,8
Split	178102	79,68	-

Trogir	13192	39,2	11,4
UKUPNO	325407	1286,86	-

Izvor: izrada autora na temelju podataka iz strategije razvoja Urbane aglomeracije Split 2015.

4.1. Analiza stanja Urbane aglomeracije Split

Teritorijalni prostor Urbane aglomeracije Split prema zadnjem popisu stanovništva obuhvaća 325.407 stanovnika na kopnenoj površini od 27,78 km² od ukupne površine kopna od 1.270,10 km². Teritorij spomenute aglomeracije proteže se na 6 od ukupno 16 gradova Splitsko-dalmatinske županije te 7 općina od ukupno 39 u istoimenoj županiji.

Obzirom na potrebne analize postojećih stanja, teritorij Urbane aglomeracije Split podijeljen je na obalno i zaobalno područje. Što se tiče obalnog područja, ono čine jedinice lokalne samouprave koje su smještene na obalnoj liniji, a obuhvaćaju gradove: Trogir, Kaštela, Solin, Split, Omiš, i općine kao što su Podstrana i Dugi Rat. Zaobalni dio aglomeracije čine grad Sinj i općine Lećevecica, Muć, Dicmo, Klis, Dugopolje.

Analiza društva temelji se na karakteristikama koje su promatrane kroz demografska svojstva. Uzimajući u obzir popise stanovništva iz 2001. i 2011. godine, može se uočiti kako je kretanje ukupnog stanovništva Urbane aglomeracije Split zabilježilo neznatan rast za 0,05%. Navedena kretanja stanovništva bilježe pozitivan rast o odnosu na razine kretanja u Republici Hrvatskoj gdje je zabilježena depopulacija za 3,44%. Analizom dobne strukture demografske slike na temelju piramide starosti, uočena su dva tipa dobne strukture stanovništva. Prvi tip dobne strukture predstavlja regresivni tip koji prikazuje starosnu strukturu stanovništva gradova i priobalja Urbane aglomeracije Split, a drugi tip iskazan je kao stacionarni tip koji oslikava starosnu strukturu općina i zaobalja Urbane aglomeracije Split. Rezultati dva navedena tipa prikazuju opadajući prirodni prirast kod regresivnog tipa te nulti ili nizak prirodni prirast kod stacionarnog tipa. Promatrajući prosječnu starost stanovništva Urbane aglomeracije Split, može se uočiti kako je ona iznosila 40,4 godine što predstavlja mlađu populaciju u odnosu na prosjek Republike Hrvatske od 41,7 godina i Splitsko-dalmatinske županije od 40,8 godina. Ipak, Urbana aglomeracija Split, Republika

Hrvatska i Splitsko-dalmatinska županija prešli su prosječnu starost stanovništva od 30 godina koja se smatra granicom mlade od stare populacije. (Tivić, 2003). Poseban pokazatelj starenja stanovništva na teritoriju Urbane aglomeracije Split jest broj osoba koje imaju teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, a one čine 15,72% od ukupne populacije.

Element koji predstavlja najznačajniji dio ljudskog kapitala svakako je obrazovna struktura, u ovom slučaju Grada Splita. Broj osoba koje su starije od 15 godina na području Urbane aglomeracije Split, njih 56,87% posjeduje završen stupanj srednjoškolskog obrazovanja. Uz to, mlađe skupine stanovništva koje se u ovom slučaju odnose na dobnu skupinu 15-29 godina zabilježile su pad za 18,22% što je dakako posljedica nastavka obrazovanja na tercijarnom obrazovanju. Stanovnici koji imaju završeno visokoškolsko obrazovanje čine udio od 20,38% te iste populacije. Bitna stavka za naglasiti jest kako ova obrazovna skupina bilježi potpuni rast u svim skupinama za sve dobi, a najveći relativni rast od 38,36% zabilježen je dobnoj skupini mladih odnosno 15- 29 godina, s naglaskom na teritorije općina 122,89%. Jednom riječju, demografski trendovi nisu povoljni, ali broj osoba na teritoriju Urbane aglomeracije Split itekako je stabilan. Zapažen je negativan trend napuštanja gradske sredine Split i naseljavanje njezinih okolnih jedinica lokalne samouprave.

Broj dječjih vrtića u Urbanoj aglomeraciji Split iznosi 177, a koji obavljaju programe predškolskog odgoja i obrazovanja, a pohađa se od strane 12.041 djece od čega jest 46,2% samo u predškolskoj dobi. Teritorijalni raspored vrtića na prostoru Urbane aglomeracije Split i broj djece koja ih pohađa povećana je na prostornom obuhvatu Splita, Solina i Kaštela. Navedena tri grada predstavljaju 80,2% od svih vrtića na teritoriju Urbane aglomeracije Split, a pohađa se od strane 79% djece ukupne predškolske dobi Urbane aglomeracije Split. Broj djece na razini predškolskog odgoja i obrazovanja u zaostatku je za prosjekom Europske Unije u odnosu na sam prosjek Republike Hrvatske

U Republici Hrvatskoj kao i u ostalim državama Europske unije, problem predstavlja manjak nužnih kapaciteta čime u vrtićima nije moguće upisati svu djecu koja se prijave.

Sustav osnovnoškolskog obrazovanja za Republiku Hrvatsku predstavlja sustav redovitog obrazovanja sve djece. Urbana aglomeracija Split zauzima udio od 43,6% od svih osnovnih škola u sklopu teritorija Splitsko-dalmatinske županije. Na područjima osnovnih škola Urbane aglomeracije Split zaposleno je 31,65% učitelja Splitsko-dalmatinske županije, odnosno u

postotku od 3,5% na razini cijele Hrvatske. U jedinici lokalne samouprave Lećeveca zabilježen je najmanji broj učenika, odnosno njih 13, zatim slijedi Dicmo sa 19 učenika na početku školske godine 2014./2015. One školske ustanove koje imaju nešto više od 1.000 učenika smještene su u gradovima Urbane aglomeracije Split. S navedenim je ukazan problem školskih ustanova koje su nužne raditi u nekoliko smjena, posebice u gradovima.

Urbana aglomeracija Split u školskoj godini 2013./2014. brojala je 63 srednje škole koje su u spomenutoj školskoj godini upisane od 17.635 srednjoškolaca. Srednje škole teritorijalno su smještene na prostorima gradova Splitsko-dalmatinske županije. Srednje škole Urbane aglomeracije Split polazi otprilike 80-81% učenika Splitsko-dalmatinske županije. U ovisnosti od trajanja srednjoškolskog obrazovanja, broj srednjoškolaca koji završi gimnazije procjenjuje se na 24-25% od ukupnih srednjoškolaca. Udio od 29-30% karakterističan je za industrijske i obrtničke škole.

Konflikti koji nastaju na tržištu rada Urbane aglomeracije Split vidljivi su dokle god se radno aktivno stanovništvo podijeli na zaposlene i nezaposlene. Brojka zaposlenih osoba u Urbanoj aglomeraciji Split 2014. godine iznosila je 119.515 osoba.

Motivi takvog kretanja zaposlenih osoba su različite. Jedan od nekoliko razloga sigurno jest ranije umirovljenje stanovništva koje je još uvijek radno sposobno. Padom broja zaposlenih u spomenutom razdoblju može se pronaći krivac pojma obeshrabrenog radnika. Najveći zabilježeni porast zaposlenih pripada općinama kao što su Dugopolje s 5,72% zaposlenih, slijede ju općina Klis s 5,62% zaposlenih te u konačnici Podstrana s 5,56% zaposlenih. Kod pada zaposlenih osoba predvode općine Lećeveca sa padom od 10,14%, zatim općina Muć sa 6,67% i posljednja jest općina Dicmo s 2,58%. Pozitivni trendovi mogu se pripisati razvijenoj prometnoj infrastrukturi, pružanjem velikog broja javnih usluga i zadovoljavajućim kretanjama na tržištu nekretnina.

Promatrajući stanje nezaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj i na razini Urbane aglomeracije Split, nije uočljiva značajna razlika po dobi, spolu, stupnju obrazovanja i prosječnoj dužini čekanja. Gledajući spol nezaposlenih osoba, vidljiva razlika pripisana tome da većinu nezaposlenih osoba čine upravo žene.

U razdoblju 2010.-2014. analiza smještajnih kapaciteta pokazala je porast broja raspoloživih kreveta za 88,1%. Promatrajući vrste smještaja, najveći zabilježeni porast uočen je kod skupine

soba i apartmana. Također, bitan rast zabilježen je kod kuća za odmor. Navedeno ukazuje na povećan razvitak ove vrste ponude. Zsigurno najveći rezultat odnosno doprinos ukupnim prihodima pripada hotelskom smještaju koji u navedenom razdoblju prati povećanje od 14,2 %, a smještaj u kampovima ne prati niti značajan rast, a niti pad. Što se tiče potražnje u razdoblju 2010.-2014., Urbana aglomeracija Split zabilježila je neprekidan porast brojke dolazaka i noćenja turista te umjeren rast u ukupnom broju dolazaka i noćenja. Usporedno gledajući razinu Urbane aglomeracije Split i Republike Hrvatske, Urbana aglomeracija Split nedvojbeno bilježi veći prosječan godišnji rast ukupnih domaćih i stranih dolazaka i noćenja od nacionalne razine. (Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split, 2016.)

4.2. Prednosti i prilike razvoja Urbane aglomeracije Split

SWOT analizom omogućava se uvid u unutarnje i vanjske čimbenike koji daju uvid i mogućnost kreiranja najbolje strategije potrebne za ostvarenje željenog cilja. Presjekom analize stanja iz prethodnog poglavlja, dobiva se sažeta tablica osnovnih snaga i slabosti te prilika i prijetnji za prostorno područje Urbane aglomeracije Split.

Iz prikazane Tablice 3. vidljivo je kako najveće snage Urbane aglomeracije Split počivaju upravo iz njezinog stanovništva. Spomenute snage najviše se očituju kroz pozitivan prirodni prirast, povoljnu strukturu obrazovanosti stanovništva te također visok standard stanovanja odnosno kvalitete života, razvijena poduzetnička infrastruktura te u konačnici ono što čini Grad Split, ali i samu Urbanu aglomeraciju Split poznatim, a to je razvijena turistička infrastruktura. Nasuprot navedenim snagama, slabosti koje usporavaju rast u razvoj Urbane aglomeracije Split najviše leže upravo u starenju stanovništva, neravnomjernom prostornom rasporedu. Također veliki problem predstavljaju neadekvatno razvijene i dostupne socijalne, zdravstvene, odgojno-obrazovne, sportske i kulturne usluge. U pogledu sfere okoliša, najveće slabosti se odnose na njegovo onečišćenje te slabo razvijen sustav odvodnje. Prilike predstavljaju pozitivne mogućnosti koje ostavljaju mjesta za rast i napredak. U Urbanoj aglomeraciji Split najveće prilike ostvarene su zbog: prednosti njezinog prostornog prostora, a to je uz obalu, nove izvore sredstava za financiranje pružanja usluga u društvenim djelatnostima, bogatstvo resursa ovog područja te

mogućnost poboljšanja prometne internetske te energetske infrastrukture. U konačnici prijetnje ovog okruženja koje mogu ugroziti razvoj Urbane aglomeracije Split odnose se na napuštanje gradske sredine Split i naseljavanje obalnih jedinica lokalne samouprave.

Tablica 3. SWOT analiza Grada Splita

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Pozitivan prirodni prirast • Povoljna struktura obrazovanosti stanovništva • Visok standard stanovanja • Poduzetnička infrastruktura • Razvijena turistička infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> • Starenje stanovništva • Neravnomjerni prostorni raspored • Neadekvatno razvijene i dostupne socijalne, zdravstvene, odgojno-obrazovne, sportske i kulturne usluge <ul style="list-style-type: none"> • Onečišćenje okoliša • Slaba razvijenost sustava odvodnje
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Prednost obalnog područja • Novi izvori sredstava za financiranje pružanja usluga u društvenim djelatnostima <ul style="list-style-type: none"> • Bogatstvo resursa • Mogućnost poboljšanja prometne, internetske te energetske infrastrukture 	<ul style="list-style-type: none"> • Napuštanje gradske sredine Split i naseljavanje obalnih jedinica lokalne samouprave

Izvor: Izrada autora temeljem podataka Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split, 2015.

Napravljenim presjekom može se uočiti što su glavne prednosti ovog prostornog područja te kako one doprinose samom rastu i razvoju. S druge strane prikazani su nedostaci koji ugrožavaju i usporavaju rast spomenute aglomeracije. Stoga, definiran je jedan od glavnih ciljeva Urbane aglomeracije Split, a on se odnosi na unaprjeđenje kvalitete života.

5. Proračun grada Splita za razdoblje 2018.-2020. godine

U ovom poglavlju promatra se sam proračun sa njegovim glavnim stavkama, odnosno prihodima i rashodima na primjeru Grad Splita za razdoblje 2018.-2020. Nakon analize prihodovnih i rashodovnih strana, izrađena je tablica financijskog rezultat gdje je sažeto vidljivo kretanje prihoda i rashoda, odnosno je li Grad Split poslovao s dobiti ili gubitkom.

„Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela, a na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od plana razvojnih programa. Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja. Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Plan razvojnih programa je dokument jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna“ (Zakon o proračunu, 2014.).

Ovaj seminarski rad za cilj ima promatrati prihode i rashode prema ekonomskoj klasifikaciji. Ekonomska klasifikacija promatra prihode i primitke kao prirodne vrste te rashode i izdatke po njihovoj ekonomskoj namjeni. Osim spomenute ekonomske klasifikacije, u sustavu klasifikacije proračuna postoje i organizacijska, programska, funkcijska, lokacijska klasifikacija i izvori financiranja.

- Organizacijska klasifikacija sastoji se od povezanih i međusobno usklađenih cjelina proračuna i proračunskih korisnika koje odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve.
- Programska klasifikacija uključuje rashode te izdatke koji su iskazani kroz aktivnosti i projekte, a koji su povezani u programe temeljem zajedničkih ciljeva.
- Funkcijska klasifikacija sadrži rashode razvrstane prema njihovoj namjeni
- Lokacijska klasifikacija uključuje rashode i izdatke razvrstane za potrebe Republiku Hrvatsku i za inozemstvo.
- Izvori financiranja sadrže prihode i primitke iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene. (Zakon o proračunu, 2010.)

5.1. Prihodi i primici grada Splita 2018.-2020. godine

Promatranjem stavke prihoda od proračuna, jasno se mogu vidjeti izvori njihova rasta odnosno pada. Jedinice lokalne i regionalne samouprave prihode ostvaruju od strane vlastitih izvora, također od zajedničkih poreza koji su podijeljeni međusobno od države općine ili grada te županije. Jedan od tih izvora prihoda predstavljaju pomoći iz državnog i lokalnog proračuna. Račun prihoda proračuna u ovom slučaju Grada Splita sadrži prihode prema ekonomskoj klasifikaciji, a čine ga: prihodi od poreza, doprinosi za obvezna osiguranja, pomoći, prihodi od imovine, prihodi od pristojbi i naknada, ostali prihodi i prihodi od prodaje nefinancijske imovine.

Tablica 4. Prihodi Grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.

Opis stavke	Ostvarenje 2018.	Ostvarenje 2019.	Ostvarenje 2020.	Indeks 2020/19
Prihodi poslovanja	817,011,208	917,665,852	747,215,431	81.4
Prihodi od poreza	492,878,023	532,192,970	455,264,895	85.5
Pomoći iz inozemstva	58,617,264	73,045,306	76,576,573	104.8
Prihodi od imovine	67,629,973	67,731,210	47,220,074	69.7
Prihodi od pristojbi i naknada	175,625,538	221,537,912	156,690,091	70.7
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	4,274,013	7,410,422	3,446,898	46.5
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	17,983,397	15,748,032	8,016,900	50.9
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	9,004,423	9,368,076	9,369,266	100.0

Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	2,382,371	1,338,149	2,174,492	162.5
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	6,622,052	8,029,927	7,194,774	89.6
UKUPNI PRIHODI	2,664,529,401	2,931,479,817	2,614,645,049	89.2

Izvor: izrada autora temeljem podataka iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdatcima za razdoblje 2014.-2019. za Grad Split

Iz prikazane Tablice 4. može se vidjeti kako grad Split svoje prihode u najvećoj mjeri prikuplja prihodima od poreza koji čine nešto više od polovice prihoda poslovanja. Prihodi od poreza najveći porast ostvarili su u 2019. godini. Ipak, 2020. godine prihodi od poreza pali su za 15% u odnosu na prijašnju godinu. Drugi najveći izvor prikupljenih prihoda poslovanja čine prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknade. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine čine prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine i prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine. Ova kategorija prihoda doživjela je neznatan rast u 2020. godini u odnosu na 2018. godinu. Unutar navedene kategorije, prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine doživjeli su blagi pad u 2020. godini u odnosu na 2018. godinu. Suprotno njima, prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine doživjeli su porast od 2018. do 2020. godine.

Promatrajući ukupne prihode i primitke kroz tri navedene godine, uočljivo je kako je su prihodi i primici u 2018. godini bili najniži kroz sve tri godine. U 2019. godini grad Split imao je najveće ukupne prihode i primitke, dok je u 2020. godini opet zabilježen pad.

Tablica 5. Primici grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.

Opis stavke	Ostvarenje 2018.	Ostvarenje 2019.	Ostvarenje 2020.	Indeks 2020/19
-------------	---------------------	---------------------	---------------------	----------------

Primici od financijske imovine i zaduživanja	6,500,000	624,448	135,744,401	>>100
Ukupno prihodi i primici	832,515,631	927,658,376	892,329,098	96.2

Izvor: izrada autora temeljem podataka iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdatcima za razdoblje 2014.-2019. za Grad Split

Primici Grada Splita u Tablici 5. u najvećoj mjeri sadržavaju primljene povrate glavnice danih zajmova i depozita koji čine cjelokupne primitke Grada Splita u 2018. i 2019. godini. U 2020. godini udio cjelokupnih primitaka činili su primici od zaduživanja. Budući da ukupni prihodi čine veći udio nego ukupni primici, situacija je također najpovoljnija u 2019. godini kada je ostvaren najviši iznos ukupnih prihoda i primitaka.

5.2. Rashodi i izdaci Grada Splita 2018.-2020. godine

Promatrajući rashode po ekonomskoj klasifikaciji možemo dobiti dublji uvid stavaka rashoda za koje je Grad Split ponajviše izdvajao financijska sredstva. Rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi tijekom određenog obračunskog razdoblja, najčešće jedne godine, u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza. Rashodi su podijeljeni na rashode poslovanja koji se dodatno dijele na rashode za zaposlene, materijalne rashode, pomoći, državne potpore, subvencije te donacije i ostale rashode i naravno, na rashode za nabavu nefinancijske imovine. Promatrajući dolje navedenu Tablicu 6., vidljivo je kako su ukupni rashodi bilježili rast što se može opravdati financijskim ulaganjima u gradske investicije i projekte koji u konačnici za svrhu imaju poboljšati kvalitetu života samog stanovništva.

Tablica 6. Rashodi Grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.

Opis stavke	Ostvarenje 2018.	Ostvarenje 2019.	Ostvarenje 2020.	Indeks 2020/19
Rashodi poslovanja	2,006,666,369	2,192,922,018	2,178,730,428	99.4

Rashodi za zaposlene	285,171,172	285,099,757	320,794,222	112.6
Materijalni rashodi	550,525,852	634,217,566	603,278,345	95.1
Financijski rashodi	21,450,771	15,763,116	13,281,356	84.3
Subvencije	69,378,369	87,084,223	95,468,895	109.6
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	681,256,764	687,838,939	682,527,377	99.2
Naknade građanima i kućanstvima	111,532,304	154,765,594	150,790,969	97.4
Ostali rashodi	287,351,137	328,242,823	312,589,264	95.2
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	521,890,135	610,013,032	655,106,347	107.4
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	85,990,118	81,251,990	60,411,044	74.4
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	370,520,067	426,567,704	453,059,948	106.2
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	65,379,950	102,192,338	141,635,355	138.6
UKUPNI RASHODI	2,528,556,504	2,802,935,050	2,833,836,775	101.1

Izvor: izrada autora temeljem podataka iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdancima za razdoblje 2014.-2019. za Grad Split

Rashodi Grada Splita u najvećoj mjeri financirani su od strane rashoda od poslovanja koji čine gotovo 80% ukupnih rashoda, vidi Tablicu 6. U spomenutoj kategoriji najveći udio zauzeli su rashodi kao stavka pomoći danih u inozemstvo, zatim ih slijede materijalni rashodi, ostali rashodi te rashodi za zaposlene. U manjoj mjeri ukupnih rashoda sadržani su i financijski rashodi, subvencije te naknade građanima i kućanstvima. Rast poslovnih prihoda u 2019. godini praćen je i rastom poslovnih rashoda također u 2019. godini što se može protumačiti povećanom poslovnom aktivnošću.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine najviši su bili 2020. godine, a najniži 2018. godine. Unutar navedene kategorije rashoda, veći udio su zauzimali rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u odnosu na rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine. Iz tablice se može primijetiti kako su ukupni rashodi bili najviši u 2020. godini. Najniži rashodi zabilježeni su 2018. godine.

Tablica 7. Izdaci grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.

Opis stavke	Ostvarenje 2018.	Ostvarenje 2019.	Ostvarenje 2020.	Indeks 2020/19
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	44,660,018	27,858,033	22,535,171	80.9
Ukupno rashodi i izdaci	836,587,782	915,729,565	873,210,624	95.4

Izvor: izrada autora temeljem podataka iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdatcima za razdoblje 2014.-2019. za Grad Split

Uspoređujući Tablicu 6. i Tablicu 7. vidljivo je kako su ukupni prihodi i primici najviši u 2019. godini dok su ukupni prihodi najviši za 2020. godinu. Ovakva razlika se može objasniti znatno niskom razlikom ukupnih prihoda između 2019. i 2020. godine, a uz to je zabilježen blagi porast primitaka u 2019. godini što čini veći iznos ukupnih prihoda i primitaka.

5.3. Financijski rezultat i perspektive proračuna grada Splita

Usporedno gledajući ukupne prihode i ukupne rashode možemo primijetiti razinu poslovnih aktivnosti i ostalih stavki proračuna koje je Grad Split ostvarivao kroz promatrane godine te je li odgovorno pad prihoda pratio i pad rashoda, ali i obrnuto. Financijski rezultat utvrđuje se temeljem promatranja ukupnih prihoda i rashoda. On može biti pozitivan ili negativan, odnosno posluje li Grad Split u dobiti ili gubitku. Dobit nastaje kada su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda, dok gubitak nastaje obrnuto od dobiti. Promatrajući dolje pripremljenu tablicu, moguće je pratiti financijsku poziciju Grada Splita kroz 2018., 2019. te 2020. godinu.

Tablica 8. Financijski rezultat Grada Splita za godine 2018., 2019. i 2020.

	2018.	2019.	2020.
Ukupni prihodi	2,664,529,401	2,931,479,817	2,614,645,049
Ukupni rashodi	2,528,556,504	2,802,935,050	2,833,836,775
Dobit ili gubitak	+135,972,897	+128,544,767	-219,191,726

Izvor: izrada autora temeljem podataka iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdatcima za razdoblje 2014.-2019. za Grad Split

Iz Tablice 8. može se uočiti kako je Grad Split u 2018. te 2019. godini poslovao s dobiti, odnosno njegovi ukupni prihodi bili su veći od njegovih ukupnih rashoda. Pozitivan trend u 2018. nastavljen je na 2019. godinu, ali prekinut u 2020. kada Grad Split bilježi proračunski deficit. Promatrajući preciznije strukturu proračuna u 2020. kada je ostvaren deficit, može se primijetiti kako rast ukupnih prihoda nije praćen rastom ukupnih rashoda zbog čega je nastao jaz. Najveća razlika uočena je u strukturi prihoda poslovanja, točnije kod prihoda od poreza koji su doživjeli značajan pad u 2020. godini u odnosu na prethodne dvije godine.

Tablica 9. Plan 2021. te projekcije proračuna 2022. te 2023. godinu za grad Split

	Plan 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
--	------------	------------------	------------------

Prihodi poslovanja	1.284.329.927	1.404.869.638	1.353.754.192
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	33.123.320	60.623.320	28.623.320
Rashodi poslovanja	1.057.661.957	1.091.420.365	1.079.524.169
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	246.686.105	355.910.176	290.690.926
Dobit ili gubitak	13.105.185	18.162.417	12.162.417

Izvor : Izrada autora temeljem podataka proračuna grada Splita za 2021. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu

Pozitivan trend proračuna iz prethodno promatranih godina nastavljen je također i na njegov plan za 2021. godinu te projekcije za 2022. i 2023. godinu. Nakon uspješne 2020. proračunske godine, Grad Split planira i u budućnosti nastavljati obavljati poslove i ulagati u gradske investicije što možemo vidjeti iz priložene Tablice 9. Gdje je kroz sve tri godine planirana perspektivna dobit.

6. Rasprava

Fokus ovog istraživačkog procesa u najvećoj mjeri usmjeren je na proračun i njegove stavke koje najčešće prikazuju mjerilo kvalitete, ali i standarda života stanovnika na ovom području. Uz kvalitetu života, svrha proračuna odnosi se na sam prikaz prihoda i rashoda odnosno financijske fluktuacije koje Grad Split ulaže ili dobiva određenim radnjama i aktivnostima.

Prikazanim tablicama u prethodnim poglavljima dobiva se precizniji uvid u stavke prihoda i rashoda kojima Grad Split raspolaže u razdoblju 2018.-2020. Promatrajući ukupne prihode i ukupne rashode kroz 2018., 2019. i 2020. godinu može se vidjeti značajan pozitivan rezultat u 2018. i 2019. godini gdje je ostvaren suficit promatranih stavaka. Ovakav pozitivan efekt ostvaren je značajnom uštedom financijskih sredstava odnosno rashoda jer su kreditna zaduženja bila minimalna. Uz ostvareni pozitivan trend iz 2018., također odgovorno upravljanje financijama nastavljeno je i na godinu kasnije, 2019. Značajan skok ukupnih prihoda u 2019. godini može se pripisati uslijed naplate starih potraživanja, ali i već spomenuta ušteda kroz ove dvije proračunske godine. 2018. i 2019. godina dokaz su Grada Splita o njegovom kvalitetnom upravljanju financijama. Uz sve gradske investicije koje se odnose na izgradnju škola, vrtića, dječjih igrališta, garaža, gradskih cesta te brojnih rekonstrukcija kulturnih objekata može se vidjeti kako Grad Split doista ulaže napore koji doprinose boljoj kvaliteti i standardu njegova stanovništva. Dokaz je to kako su visine ulaganja u gradske investicije porasle za 2,2 puta u 2019. godini u usporedbi na 2016. godinu. Navedenim se potvrđuje hipoteza: Novi izvori sredstava koriste se za financiranje aktivnosti u svrhu poboljšanja standarda i kvalitete života na području Urbane aglomeracije Split u sklopu strategije razvoja Urbane aglomeracije Split. Razvitkom Grada Splita kao gradske sredine Urbane aglomeracije Split otvara se prostor ka kvalitetnijem razvoju i ostatka aglomeracije zbog iznimno jake povezanosti, a najčešće zbog migracija stanovništva.

Financijski rezultat grada Splita bilježi proračunski suficit u 2018. i 2019. godini, a proračunski deficit u 2020. Proračunski deficit 2020. godine može se objasniti najviše padom prihoda poslovanja, točnije prihoda od poreza koji su zabilježili pad u odnosu na prethodne dvije godine. Referirajući se na prethodne tvrdnje, hipoteza koja glasi: Prihodovna strana veća je od rashodovne strane zbog toga Grad Split ostvaruje suficit u promatranom razdoblju, može se prihvatiti. Iako u promatranom razdoblju suficit nije ostvaren kroz sve tri godine nego samo kroz dvije, deficit koji

smo promatrali kroz 2020. godinu nije značajno visok, a njegovo ostvarenje može se pripisati kratkoročnim mjerama nastalim uslijed pandemije COVID-19 u obliku olakšavanja poreznog sustava za poduzetnike odnosno gospodarstvenike.

7. Zaključak

Cjelokupni istraživački proces ovog završnog rada svoje je ishodište pronašao u analizi proračuna Grada Splita kao i strategiji razvoja njegove Urbane aglomeracije. Raznim spektrom korištenih metoda promatrane su stavke proračuna i doneseni pojedini sudovi. Promatrajući zasebne tablice prihoda i rashoda te ukupnog financijskog rezultata za promatrano razdoblje 2018.-2020. može se zasigurno zaključiti kako Grad Split ima dobru financijsku poziciju. Osim što je u godini 2018. i 2019. ostvaren proračunski suficit, Grad Split može se pohvaliti brojnim velikim investicijskim pothvatima koji su već ionako visok standard njegovih stanovnika podigli na zavidnu razinu. Snage ovoga grada leže u odgovornom upravljanju proračunom ali i njegovu obrazovanom stanovništvu, izuzetnoj poduzetničkoj infrastrukturi, ali i naravno visoko razvijenoj turističkoj infrastrukturi. Nasuprot njegovoj snažnoj strani, Grad Split također kao i svaki drugi grad ima nekoliko slabosti koje usporavaju njegov puni procvat. Najveće slabosti svakako su njegovo starenje stanovništva te neravnomjeran prostorni raspored. Ono čime se ne mogu pohvaliti svakako je i onečišćen okoliš koji ovoj urbanoj aglomeraciji predstavlja prepreku već godinama. Prilike za napredak ima, Grad Split pun je potencijala kako turističkog, ali i tako njegove obrazovane strukture stanovništva koje zajedničkom energijom ovaj grad mogu usmjeriti ka ostvarenju njegova puna potencijala.

Literatura

1. Bajo, A. i Jurlina Alibegović, D. (2008). *Javne financije lokalnih jedinica vlasti*. Zagreb: Školska knjiga. (pristupljeno 8.7.2021.)
2. Bratić, V. (2008). *Odlučivanje o lokalnim proračunima: između sna i jave*. Zagreb. Institut za javne financije: Zaklada Friedrich Ebert Stiftung.
3. Grad Split. (2021). *Početna stranica grada Splita*. Dostupno na: <https://www.split.hr/> [pristupljeno 10. srpnja 2021.].
4. Hrvatska gospodarska komora. (2014). *Bruto domaći proizvod po županijama RH*. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/bruto-domaci-proizvod-po-zupanijama-rh> [pristupljeno 10. srpnja 2021.].
5. Karačić, D., (2019) Nastavni materijali iz kolegija Lokalne financije. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Osijek: Ekonomski fakultet.
6. *Ministarstvo financija Republike Hrvatske. (2019). Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS I RAS- funkcionalno za razdoblje 2014.-2020. Splitsko-dalmatinska)*. Dostupno na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/financijski-izvjestaji-jlp-r-s/pr-ras-i-ras-funkc-za-razdoblje-2014-2020/3173?trazi=1&=&page=2> [pristupljeno 18. kolovoza 2021.].
7. *Ministarstvo financija. (2010). Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (2010)*. Narodne Novine, br. 26/2010. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_02_26_610.html [pristupljeno 07. rujna 2021.].
8. *Ministarstvo financija. (2014). Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (2014)*. Narodne Novine, br. 124/2014. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2374.html [pristupljeno 12.7.2021.].
9. *Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split. (2016). Prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala*. Dostupno na: <https://www.klis.hr/Nacrt%20Strategije%20razvoja%20Urbane%20aglomeracije%20Split.pdf> [pristupljeno 18. kolovoza 2021.].

Popis slika

Slika 1. Teritorijalni prostor Urbane aglomeracije Split (Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split).....7

Popis tablica

Tablica 1. Pregled upravno – teritorijalnog ustrojstva RH u razdoblju 1874. – 2006.	3
Tablica 2. Teritorijalni obuhvat Urbane aglomeracije Split u brojevima	8
Tablica 3. SWOT analiza Grada Splita	13
Tablica 4. Prihodi Grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.	15
Tablica 5. Primici grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.	16
Tablica 6. Rashodi Grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.	17
.....	17
Tablica 7. Izdaci grada Splita prema ekonomskoj klasifikaciji za godine 2018., 2019. i 2020.	19
Tablica 8. Financijski rezultat Grada Splita za godine 2018., 2019. i 2020.....	20